

C-342/03. sz. ügy

Spanyol Királyság

kontra

az Európai Közösségek Tanácsa

„Közös kereskedelempolitika – Thaiföldről és a Fülöp-szigetektől származó tonhalkonzervek – Közvetítés a WTO keretein belül – 975/2003/EK rendelet – Vámkontingens”

F. G. Jacobs főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2004. december 2.

A Bíróság ítélete (első tanács), 2005. március 10.

Az ítélet összefoglalása

1. *Közös kereskedelempolitika – Harmadik országokkal folytatott kereskedelem – A közösségi preferencia elve – Terjedelem*
2. *Közös kereskedelempolitika – Harmadik országokkal folytatott kereskedelem – Tarifális intézkedések meghozatala – Ennek alávetése a közösségi termelők számára hátrányos hatások teljes hiányának – Megengedhetetlenség*
3. *Megsemmisítés iránti kereset – Jogalapok – A gazdasági szereplők jogos bizalmának tagállam által hivatkozott megsértése – Elfogadhatóság*
4. *Közös kereskedelempolitika – A közösségi intézmények általi szabályozás – Mérlegelési jogkör – A gazdasági szereplőknek a fennálló helyzet fenntartásába vetett jogos bizalma – Hiány (975/2003 tanácsi rendelet)*
5. *Intézmények jogi aktusai – Indokolás – Kötelezettség – Terjedelem – Rendeletek (EK 253. cikk)*
6. *Megsemmisítés iránti kereset – Jogalapok – Hatáskörrel való visszaélés – Fogalom*

1. Bár a „közösségi preferencia” egyike azon politikai jellegű megfontolásoknak, amelyeket a közösségi intézmények a harmadik országokkal folytatott kereskedelem rendszerének kidolgozásakor alapul vettek, ez a preferencia semmiképpen sem olyan jogi követelmény, amelynek a figyelmen kívül hagyása maga után vonhatja a másodlagos jog valamely aktusának érvénytelenségét.

(vö. 18–19. pont)

2. A közösségi jog nem tiltja olyan tarifális intézkedések meghozatalát, amelyeknek a versenyre gyakorolt lehetséges hatásai az érintett termelők megrendeléseinek csökkenésére, valamint a szociális költségek, a környezetvédelem és a termékek minőségének ellenőrzése terén egyrészt az érintett harmadik országok, másrészt pedig a Közösség között meglévő különbségek következtében egyenlőtlen versenyfeltételek teremtésére korlátozódnak.

Az ilyen tilalom megakadályozná azt, hogy a Közösség hozzájáruljon a nemzetközi kereskedelem el?tt álló korlátok fokozatos megszüntetéséhez. Ugyanis minden vámtételcsökkentés valamilyen módon befolyásolhatja a harmadik országokból behozott és az azoknak megfelel? közösségi termékek közötti versenyt a közösségi termel?k hátrányára. Az ezzel ellentétes értelmezés azt jelentené, hogy a Közösség soha nem csökkenthetné a behozott termékekre kiszabott vámokat.

(vö. 24–25. pont)

3. Bár a bizalomvédelem elvére minden gazdasági szerepl? hivatkozhat azon az alapon, hogy benne valamely intézmény megalapozott reményeket keltett, semmi akadálya sincs annak, hogy valamely tagállam megsemmisítés iránti kereset keretében maga hivatkozzon arra, hogy az intézmények valamely aktusa sérti bizonyos gazdasági szerepl?k jogos bizalmát.

(vö. 47. pont)

4. A gazdasági szerepl?k nem hivatkozhatnak a bizalomvédelem elvére akkor, ha az érdekeiket érint? közösségi intézkedés elfogadását el?re láthatják.

A közös kereskedelempolitikáról lévén szó, mivel a közösségi intézmények mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek az annak kialakításához szükséges eszközök megválasztásában, a gazdasági szerepl?k nem vethetik jogos bizalmukat valamely létez? helyzet fenntartásába.

(vö. 48–49. pont)

5. A közösségi rendeleteknek az EK 253. cikkben el?írt indokolásából világosan és egyértelm?en ki kell t?nnie az intézmény – azaz a jogi aktus alkotója – érvelésének, oly módon, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálatát.

Amikor általános hatályú jogi aktusról van szó, az indokolás szorítkozhat egyfel?l az aktus elfogadásához vezet? általános helyzet, másfel?l pedig az általa elérni kívánt általános célok megjelölésére.

(vö. 54–55. pont)

6. Valamely jogi aktus csak akkor jogellenes hatáskörrel való visszaélés miatt, ha objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azt kizárólag vagy legalábbis els?sorban a hivatkozott céltól eltér? cél elérése, vagy az ügy körülményeinek kezelésére a Szerz?dés által kifejezetten el?írt eljárás megkerülése érdekében fogadták el.

(vö. 64. pont)

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (els? tanács)

2005. március 10.(*)

„Közös kereskedelempolitika – Thaiföldr?l és a Fülöp-szigetekr?l származó tonhalkonzervek – Közvetítés a WTO keretein belül – 975/2003/EK rendelet – Vámkontingens”

A C-342/03. sz. ügyben,

az EK 230. cikk alapján megsemmisítés iránt a Bírósághoz 2003. augusztus 4-én

a **Spanyol Királyság** (képviseli: N. Díaz Abad, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Európai Unió Tanácsa** (képviseli M. Bishop és D. Canga Fano, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: X. Lewis és R. Vidal Puig, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešić (előadó) és E. Levits bírák,

előtanácsnok: F. G. Jacobs,

hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a előtanácsnok indítványának a 2004. december 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében a Spanyol Királyság azt kéri a Bíróságtól, hogy semmisítse meg az 1604/14/11, 1604/14/18 és a 1604/20/70 KN-kód alá tartozó tonhalkonzervre vonatkozóan behozatali vámkontingens megnyitásáról és kezeléséről szóló, 2003. június 5-i 975/2003/EK tanácsi rendeletet (HL L 141., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 13. kötet, 419. o.).

Jogi háttér

2 A 975/2003 rendelet 1. cikke úgy rendelkezik, hogy „a 1604/14/11, 1604/14/18 és 1604/14/70 KN-kód alá tartozó, bármely országból származó tonhalkonzerv behozatala az e rendelettel összhangban megnyitott vámkontingensen belül 2003. július 1-jétől 12%-os vámtételre jogosult”.

3 Az említett rendelet 2. cikke szerint:

„A vámkontingenst évente kell megnyitni, ötéves kezdeti időszakra. Mennyiségét az első két évre a következőképpen kell meghatározni:

- 2003. július 1. és 2004. június 30. között 25 000 tonna,
- 2004. július 1. és 2005. június 30. között 25 750 tonna.”

4 A rendelet 3. cikke a kontingenst a következőképpen osztja el:

„A vámkontingenst négy részre kell osztani a következőképpen:

- a) az éves mennyiség 52%-át kitevő 09.2005 tételszámú kontingens a Thaiföldről származó behozatalra; és
- b) az éves mennyiség 36%-át kitevő 09.2006 tételszámú kontingens a Fülöp-szigetektől származó behozatalra; és
- c) az éves mennyiség 11%-át kitevő 09.2007 tételszámú kontingens az Indonéziából származó behozatalra; és
- d) az éves mennyiség 1%-át kitevő 09.2008 tételszámú kontingens a más harmadik országból származó behozatalra.”

5 A 975/2003 rendeletet a következő körülmények között fogadták el.

6 2001 végén az Európai Közösség, Thaiföld és a Fülöp-szigetek kormánya megegyezett abban, hogy konzultációkat tartanak annak megvitatására, hogy az afrikai, karibi és csendes-óceáni államokból (a továbbiakban az AKCS-államok) származó tonhalkonzervre vonatkozó kedvezményes elbánás végrehajtása milyen mértékben hátráltatja a thaiföldi és Fülöp-szigeteki jogos érdekeket. Ekkor a Thaiföldről, a Fülöp-szigetektől és egyéb országokból származó tonhalkonzervek behozatala az általános tétel vagy a 24%-os „legnagyobb kedvezményes tétel” vámnak volt alávetve.

7 Miután nem sikerült kölcsönösen elfogadható megoldást találni, a Közösség, Thaiföld és a Fülöp-szigetek abban egyeztetett meg, hogy az ügyet közvetítő elé viszik a Kereskedelmi Világszervezet (a továbbiakban WTO) keretében.

8 2002. december 20-án a közvetítő elterjesztette véleményét, amelyben azt javasolta a Közösségnek, hogy a Thaiföldről és a Fülöp-szigetektől származó tonhalkonzervek behozatalára nyisson 12%-os vámtétel éves vámkontingenst.

A Bíróság eltti eljárás

9 A Spanyol Királyság megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be, amelyben azt kéri, hogy a Bíróság semmisítse meg a 975/2003 rendeletet, és kötelezze a Tanácsot a költségek viselésére.

10 A Tanács a kereset elutasítását kéri, és a Spanyol Királyság kötelezését a költségek viselésére.

11 Az Európai Közösségek Bizottsága részére a 2004. január 15-i végzéssel engedélyezték a beavatkozást a Tanács kérelmeinek támogatására.

12 E beavatkozás engedélyezésére számítva a Spanyol Királyság 2003. november 4-i levelében kérte a keresetlevél bizonyos elemeinek bizalmas kezelését az eljárási szabályzat 93. cikkének 3. §-a alapján. Ezt a kérelmet elutasították.

A keresetről

13 Kérelmének alátámasztására a Spanyol Királyság a következőkre vonatkozó nyolc jogalapot hoz fel: a közösségi preferencia elve, a verseny torzítása, eljárási hiba, az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között létrejött, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás (HL L 317., 3. o.) elfogadásáról szóló 2002. december 19-i 2003/159/EK tanácsi határozat (HL L 65., 2003., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 46. kötet, 121. o., a továbbiakban a Cotonoui Megállapodás), az AKCS-államokkal és „a kábítószer-elállítás és -kereskedelem elleni küzdelmet szolgáló különleges rendelkezések” által kedvezményezett országokkal kötött preferenciális megállapodások megsértése, a bizalomvédelem elvének megsértése, az indokolási kötelezettség megsértése és hatáskörrel való visszaélés.

A közösségi preferencia elvének megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

14 A Spanyol Királyság kifejti, hogy a közösségi preferencia az EK-Szerződés egyik elve, a közös vámtarifa alapja. Figyelembe kell venni a Közösség érdekeit, és biztosítani kell a közösségi termelés fejlődését. A 975/2003 rendelet sérti ezt az elvet, mivel a benne foglalt intézkedéseket csak akkor lehetett volna elfogadni, ha a közösségi termelés elégtelen lett volna. Márpedig az ügyben ilyen elégtelenséget nem állapítottak meg. E tekintetben az említett kormány megjegyzi, hogy Spanyolország a tonhalkonzervek harmadik legnagyobb termelője és második legnagyobb exportőre világviszonylatban, és hogy a kivitel több mint 80%-a a közösségi piac ellátását szolgálja.

15 A spanyol kormány kiemeli a tonhalkonzervek ágazatának fontosságát Spanyolország, különösen Galícia Autonóm Régió gazdasága számára, amely már most komoly gazdasági gondokkal küszködik, és e konzervek spanyol termelésének 90%-át adja. Ebből kifolyólag érzékeny termékéről van szó, amely magas szintű vámtarifa-védelmet igényel a más országokból származó termékekkel való versenyképesség fenntartása érdekében.

16 A Bizottság arra emlékeztet, hogy az ún. „közösségi preferencia” elve nem képez jogi követelményt. Ez az elv pusztán annyit jelent, hogy a közösségi termelőket a harmadik országok termelőihez képest kedvezőbben kell kezelni. Nem tiltja a Közösség számára azt, hogy olyan jogi aktust fogadjon el, amely hátrányos hatással járhat a közösségi termelők számára. A jelen esetben az említett elvet nem sértették meg, mivel a 975/2003 rendelet által megnyitott vámkontingens korlátai közötti tonhalkonzerv-behozatalt 12%-os tételtől vám terheli, így a közösségi termelők továbbra is kedvezőbb elbánásban részesülnek, mint a harmadik országok termelői.

17 A Bizottság kifejti, hogy a „közösségi preferencia” pusztán egy azon politikai megfontolások közül, amelyeket a vámtételek meghatározásakor az intézmények figyelembe vesznek. Ha az intézményeknek minden körülmények között figyelembe kellene venniük a „közösségi preferenciát”, akkor a közös kereskedelempolitika mozgástere szűk, és a Szerződéssel ellentétes korlátok közé szorulna.

A Bíróság álláspontja

18 Általánosan elfogadott, hogy a „közösségi preferencia” egyike azon politikai jellegű megfontolásoknak, amelyeket a közösségi intézmények a harmadik országokkal folytatott kereskedelem rendszerének kidolgozásakor alapul vettek.

19 Azonban ahogyan azt a Bíróság már kifejtette, ez a preferencia semmiképpen sem olyan jogi követelmény, amelynek a figyelmen kívül hagyása maga után vonhatja a szóban forgó aktus érvénytelenségét (a C-353/92. sz., Görögország kontra Tanács ügyben 1994. július 14-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-3411. o.] 50. pontja).

20 A fentiekből következik, hogy az első jogalapot el kell utasítani anélkül, hogy a közösségi piac ellátottságát vagy a 975/2003 rendeletnek a közösségi gazdaságra gyakorolt hatását meg kellene vizsgálni.

A verseny torzítására vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

21 A spanyol kormány azzal érvel, hogy a 975/2003 által megnyitott vámkontingens torzítja a verseny feltételeit a tonhalkonzervek piacán azzal, hogy hátrányosan érinti a közösségi ipart, és így piaci egyensúlytalanságokat teremt. Ezzel a ponttal kapcsolatban olyan számszerű táblázatokat és spanyol termelők olyan nyilatkozatait adja elő, amelyek bizonyítják, hogy ez utóbbiak megrendelése csökkentek, és ezért komoly károkat szenvedtek el az említett rendelet miatt. Azt állítja továbbá, hogy a szociális költségek, a környezetvédelem és a termékek minőségének ellenőrzése terén egyfelől Thaiföld és a Fülöp-szigetek, másfelől pedig a Közösség között meglévő különbségek egyenlőtlen versenyfeltételeket teremtenek.

22 A Tanács szerint, még ha be is bizonyosodik, hogy a vámkontingens hátrányosan hathat a közösségi termelőkre, ebből nem következik az, hogy a versenyfeltételeket jogellenesen torzították volna.

23 A Bizottság szerint semmilyen közösségi jogi elv sem tiltja olyan tarifális intézkedések meghozatalát, amelyek a spanyol kormány által állított módon módosíthatják a versenyfeltételeket.

A Bíróság álláspontja

24 Ahogyan a Bizottság helyesen megjegyezte, a közösségi jog nem tiltja olyan tarifális intézkedések meghozatalát, amelyeknek a versenyre gyakorolt lehetséges hatásai a spanyol kormány által a jelen ügyben állítottakra korlátozódnak.

25 Ahogyan a főtanácsnok indítványának 12. pontjában megjegyezte, az ilyen tilalom megakadályozná azt, hogy a Közösség hozzájáruljon a nemzetközi kereskedelem előtt álló korlátok fokozatos megszüntetéséhez. Ugyanis minden vámtételcsökkentés valamilyen módon befolyásolhatja a harmadik országokból behozott és az azoknak megfelelő közösségi termékek közötti versenyt a közösségi termelők hátrányára. A spanyol kormány érvelését végigkövetve ez azt jelentené, hogy a Közösség soha nem csökkenthetné a behozott termékekre kiszabott vámokat. Ez nyilvánvalóan nem lehetséges.

26 A fenti indokok miatt a második jogalapot is el kell utasítani.

Az eljárási hibára vonatkozó harmadik jogalapról

A felek érvei

27 A spanyol kormány szerint a 975/2003 rendeletet az igazgatási eljárás megsértésével hozták meg, mivel nem alapszik semmi olyan szakmai vizsgálaton, amely meghozatalának indokoltságát bizonyítaná. Semmilyen olyan jelentést nem készítettek, amelyből meg lehetne ismerni az ellátottság szintjét, illetve a tonhalkonzervekre vonatkozó vámkontingens megnyitásának hatásait. Ebből következően az illetékes hatóság megsértette arra vonatkozó kötelezettségét, hogy gondosan és pártatlanul megvizsgálja az ügy minden jelentős elemét. A WTO-közvetítő által végzett vizsgálat nem helyettesítheti a Tanácsét, mivel ajánlásai nem kötelezőek, és mivel a Tanács a közös kereskedelempolitika kialakítását nem bízhatja harmadik félre.

28 A Tanács álláspontja az, hogy nem köteles hatásvizsgálatot készíteni azért, hogy a Bizottságnak az EK 133. cikkben alapuló javaslatáról döntene. Mindenesetre a 975/2003 rendeletet számszerű adatok hiányában nem fogadták volna el. E tekintetben a Tanács megjegyzi, hogy a tonhalkonzervekre vonatkozó vámkontingens vámtétele és mennyisége nagymértékben megfelel a WTO-közvetítő által előterjesztett számoknak, aki elemezte a piaci helyzetet.

29 A Bizottság kiemeli, hogy a 975/2003 rendeletet nem igazgatási eljárás, hanem az EK 133. cikkben szabályozott jogalkotási eljárás keretében fogadták el. Márpedig a jogalkotó szélesebb mérlegelési jogkörrel rendelkezik, mint a közigazgatási hatóságok.

A Bíróság álláspontja

30 Amint az a jelen ítélet 18–20. pontjában kifejtésre került, a közös kereskedelempolitika kialakítása nincsen alávetve a „közösségi preferenciának”. Következésképpen a 975/2003 rendelet elfogadása keretében a Tanácsnak semmiképpen sem volt feladata megvizsgálni a vámkontingens várható hatását a tonhalkonzerv közösségi iparára, és e célból szakjelentést készíteni annak leírására, hogy milyen a közösségi ellátottság jelenlegi helyzete ebben a gazdasági ágazatban.

31 Következésképpen a harmadik joglapot is el kell utasítani.

A Cotonoui Megállapodás megsértésére vonatkozó negyedik joglapról

A felek érvei

32 A spanyol kormány szerint megsértették a Cotonoui Megállapodás 12. cikkét. E cikk szerint, amennyiben a Közösség olyan intézkedést kíván meghozni, amely az AKCS-államok érdekeit érintheti, köteles ezen országokat megfelelő időben tájékoztatni a szándékáról. Jelen esetben ilyen tájékoztatás nem történt.

33 A Tanács hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a 975/2003 rendeletről szóló javaslata nyilvános dokumentum, és ezért az, hogy e javaslatot hivatalos úton nem közzétették, jogilag nem befolyásolhatja az említett rendelet érvényességét. A spanyol kormány által érvként felhozott tájékoztatási kötelezettség egyébként a tanácsi döntéshozatali eljárás körén kívül esik, és nem képezi a rendelet elfogadására irányuló eljárás lényeges alaki követelményét. Mindenesetre az AKCS-államokat rendszeresen tájékoztatták az ügy alakulásáról.

34 A Bizottság kifejti, hogy az AKCS-államokat rendszeresen tájékoztatta, és hogy a javaslata nyilvánosságra került. Megjegyzi, hogy a Cotonoui Megállapodás nem módosítja az EK 133. cikk szerinti jogalkotási eljárást, és hogy a 12. cikkben előírt értesítés teljesen tájékoztató jellegű. Nem olyan alaki követelményről van tehát szó, amelynek elmulasztása a 975/2003 rendelet megsemmisítését vonhatja maga után.

A Bíróság álláspontja

35 A Cotonoui Megállapodás 12. cikke elírja, hogy „[...] amennyiben a Közösség a hatáskörének gyakorlása során e megállapodás célkitűzéseinek vonatkozásában az AKCS-államok érdekeit érintő intézkedést szándékozik tenni, kellő időben tájékoztatja az említett államokat e szándékáról. E célból a Közösség egyidejűleg tájékoztatja az AKCS-államok Titkárságát az ilyen intézkedésekre vonatkozó javaslatáról.”

36 Márpedig még akkor is, ha a vitatott vámkontingens a Cotonoui Megállapodás „célkitűzéseinek vonatkozásában az AKCS-államok érdekeit érint[het]”, és akkor is, ha a Cotonoui Megállapodás 12. cikkének megsértése a 975/2003 rendelet érvénytelenségét vonhatta volna maga után, meg kell állapítani, hogy az említett cikket nem sértették meg, mivel az AKCS-államokat megfelelően értesítették a tervezett intézkedésről.

37 Ez kitűnik többek között az említett államokkal 2003. március 1-jén és 25-én folytatott találkozókról készített jegyzőkönyvekből, amelyek szerint tájékoztatták ezeket az államokat egyfelől arról, hogy a Bizottság kedvezően állt a WTO-közvetítő véleményének elfogadásához, és másfelől arról, hogy ilyen értelmű javaslatot terjesztett a Tanács elé.

38 Következésképpen a negyedik jogalapot el kell utasítani.

Az AKCS-államokkal és „a kábítószer-elállítás és kereskedelem elleni küzdelmet szolgáló különleges rendelkezések” által kedvezményezett államokkal kötött preferenciális megállapodások megsértésére vonatkozó ötödik jogalapról

A felek érvei

39 A spanyol kormány szerint a 975/2003 rendelet által szabályozott vámkontingens az AKCS-államokkal és „a kábítószer-elállítás és kereskedelem elleni küzdelmet szolgáló különleges rendelkezések” (a továbbiakban: kábítószer elleni küzdelmet szolgáló rendelkezések) által kedvezményezett államokkal kötött preferenciális megállapodásokat megfosztja tartalmuktól, mivel a vámkontingens az említett államokból származó tonhalkonzervet kiteszi a fejlettebb iparral rendelkező országokból származó tonhalkonzerv versenyének.

40 A Tanács megjegyzi, hogy a 975/2003 rendelet értelmében megnyitott vámkontingenst 12%-os vámtarifa terheli, míg az AKCS-államokból származó tonhalkonzervek nulla százalékos vámtarifában részesülnek. Megjegyzi továbbá, hogy a rendelet elfogadása régóta fennálló jogvitának vetett véget a Thaiföldi Királysággal és a Fülöp-szigeteki Köztársasággal, és lehetővé tette a WTO valószínű elítélésének elkerülését.

41 A Bizottság szerint az említett rendelet semmilyen tekintetben sem sérti a Cotonoui Megállapodást vagy a kábítószer elleni küzdelmet szolgáló rendelkezéseket. E tekintetben felsorolja a különbségeket a szóban forgó tarifális elbánások között.

A Bíróság álláspontja

42 A preferenciális elbánások, amelyekre a jelen jogalap hivatkozik, valójában csak egyfelől a Cotonoui Megállapodás által megadott, másfelől a 2002. január 1-jétől 2004. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan általános preferenciális rendszer alkalmazásáról szóló, 2001. december 10-i 2501/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 346., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 12. kötet, 105. o.) szerinti, kábítószer elleni küzdelmet szolgáló rendelkezésekből adódó vámmentességekre vonatkoznak.

43 Meg kell állapítani, hogy a 975/2003 rendelet elfogadásával a Tanács olyan vámkontingenst hozott létre, amely nem kapcsolódik ehhez a megállapodáshoz vagy ezekhez a rendelkezésekhez, és semmit sem vesz el az ezek keretében megadott vámmentességek értékéből. Ebből kifolyólag a 975/2003 rendelet egyáltalán nem ellentétes a Cotonoui Megállapodással vagy a kábítószer elleni küzdelmet szolgáló rendelkezésekkel.

44 Következésképpen az ötödik jogalapot is el kell utasítani.

A bizalomvédelem elvének megsértésére vonatkozó hatodik jogalapról

A felek érvei

45 A spanyol kormány szerint a 975/2003 rendelet sérti a bizalomvédelem elvét azon Közösségi gazdasági szereplők szempontjából, amelyek az AKCS-államokban és a kábítószer elleni küzdelmet szolgáló rendelkezések által kedvezményezett államokban beruházásokat hajtottak végre.

46 A Tanács és a Bizottság rámutatnak, hogy a Közösség a közös kereskedelempolitika kialakításához szükséges eszközök megválasztásában mérlegelési mozgástérrel rendelkezik, és hogy ezt rendszeresen használja. Ebből arra következtetnek, hogy a gazdasági szereplők nem helyezhetik jogos bizalmukat valamely létező helyzet fenntartásába.

A Bíróság álláspontja

47 A bizalomvédelem elvére minden gazdasági szereplő hivatkozhat azon az alapon, hogy benne valamely intézmény megalapozott reményeket keltett. Semmi akadályja sincs továbbá annak, hogy bármely tagállam megsemmisítés iránti kereset keretében arra hivatkozzon, hogy az intézmények valamely aktusa sérti bizonyos gazdasági szereplők jogos bizalmát (a C-284/94. sz., Spanyolország kontra Tanács ügyben 1998. november 19-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-7309. o.] 42. pontja és a C-37/02. és C-38/02. sz., Di Lenardo és Dilexport egyesített ügyekben 2004. július 15-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-0000. o.] 70. pontja).

48 A bizalomvédelem elvére azonban ezek a gazdasági szereplők nem hivatkozhatnak akkor, ha az érdekeiket érintő közösségi intézkedés elfogadását előre láthatják (a C-22/94. sz., Irish Farmers Association és társai ügyben 1997. április 15-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-1809. o.] 25. pontja és a fent hivatkozott Di Lenardo és Dilexport egyesített ügyekben hozott ítélet 70. pontja).

49 A jelen esetben, mivel a közösségi intézmények széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a közös kereskedelempolitika kialakításához szükséges eszközök megválasztásában, a gazdasági szereplők nem vethetik jogos bizalmukat valamely létező helyzet fenntartásába (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 43. pontját).

50 Következésképpen az érdekelt gazdasági szereplők nem bízhattak abban, hogy a Thaiföldről és a Fülöp-szigetektől származó tonhalkonzerv-behozatalra kivetett vámtétel változatlan marad az ezen országok és a Közösség közötti konzultációk és közvetítés folyamán. Sőt, várható volt, hogy ez utóbbiak a vámtétel csökkentéséhez vezethetnek.

51 Ebből kifolyólag a 975/2003 rendelet elfogadásával a Tanács nem sértette meg a bizalomvédelem elvét, és ezért ezt a jogalapot el kell utasítani.

Az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó hetedik jogalapról

A felek érvei

52 A spanyol kormány szerint a 975/2003 rendelet nincsen kellőképpen indokolva, mivel első preambulumbekkezdése megelégszik a WTO-közvetítő jelentésére való utalással, amely a Közösséget nem köti. Ráadásul a rendelet nem a maga teljességében szemléli a problémát, mivel nem vizsgálja meg az általa előírt intézkedések hatását a Közösség tonhalkonzerv-piacára.

53 A Tanács és a Bizottság szerint a 975/2003 rendelet preambulumbekkezdései kellőképpen indokolják a rendelet elfogadását.

A Bíróság álláspontja

54 A közösségi rendeleteknek az EK 253. cikkben előírt indokolásából világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az intézmény – azaz a jogi aktus alkotója – érvelésének, oly módon, hogy az érdekelt megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálatát (a fent hivatkozott Görögország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 19. pontja és a C-301/97. sz., Hollandia kontra Tanács ügyben 2001. november 22-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-8853. o.] 187. pontja).

55 Amikor, mint a jelen ügyben, általános hatályú jogi aktusról van szó, az indokolás szorítkozhat egyfelől az aktus elfogadásához vezető általános helyzet, másfelől pedig az általa elérni kívánt általános célok megjelölésére (a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 28. pontja és a fent hivatkozott Hollandia kontra Tanács ügyben hozott ítélet 189. pontja).

56 A jelen esetben a 975/2003 rendelet első preambulumbekkezdése átlátható és világos módon összefoglalja azt a helyzetet, amely az általa szabályozott vámkontingens megnyitásához vezetett.

57 E rendelet második preambulumbekkezdése megjelöli a rendelet alapvető célját, amely egyfelől a Közösség, másfelől pedig a Thaiföldi Királyság és a Fülöp-szigeteki Köztársaság közötti, régóta fennálló kereskedelmi vita rendezése.

58 Végül a következő preambulumbekkezdések kifejtik azokat az indokokat, amelyek a vámkontingens részletszabályainak elfogadásához vezettek. Ezek többek között elmagyarázzák azt, hogy az említett kereskedelmi vita rendezése során célszerű volt külön vámkontingens-hányadokat megállapítani egyfelől azoknak az országoknak, amelyek részére a tonhalkonzerv forgalmazása jelentős érdek, másfelől a többi országnak.

59 A 975/2003 rendelet indokolása tehát a tényszerű helyzet és a közösségi jogalkotó által elérni kívánt célok világos leírását tartalmazza. Ez az indokolás egyébként elegendőnek bizonyult a spanyol kormány számára ahhoz, hogy ellenőrizze annak tartalmát, és hogy mérlegelje, mennyire célszerű vitatni az említett rendelet jogszerűségét.

60 Mindent egybevetve, mint ahogyan a jelen ítélet 30. pontjában is kifejtésre került, nem a Tanács feladata volt megvizsgálni a vámkontingensnek a közösségi tonhalkonzerviparra gyakorolt hatását. Ebből kifolyólag, szemben azzal, amit a spanyol kormány állít, ennek a kérdésnek nem kellett szerepelnie a 975/2003 rendelet indokolásában.

61 Következésképpen a hetedik jogalapot is el kell utasítani.

A hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó nyolcadik jogalapról

A felek érvei

62 A spanyol kormány érvelése szerint hatáskörrel való visszaélés történt azzal, hogy a tonhalkonzerv-vámkontingens szinte teljességét önkényesen a kedvezményezett államoknak osztották, beleértve Indonéziát, meghagyva a fennmaradó mennyiséget a harmadik országoknak. E kormány szerint a 975/2003 rendelet 3. cikkében meghatározott százalékos arányok magával a vámkontingens intézményével ellentétesek, és inkább politikai tárgyalások eredményének tűnnek. A meghozott intézkedés továbbá ellentétes azzal a céllal, amely miatt azt elfogadták, mivel a Tanács nem vette figyelembe a szóban forgó termék vonatkozásában a legsürgősebb közösségi szükségletek kielégítését célzó iránymutatásokat. Végül a rendelet által létrehozott vámkontingensek veszélyes precedenst teremtenek azáltal, hogy más országok is hátrányos megkülönböztetés áldozatainak fogják magukat érezni, és ezért hasonló vámkontingenseket fognak követelni.

63 A Tanács és a Bizottság eladják, hogy a jelen eset körülményei nem felelnek meg a hatáskörrel való visszaélés fogalmának, amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik.

A Bíróság álláspontja

64 Ahogyan azt a Bíróság több alkalommal is kimondta, valamely jogi aktus csak akkor jogellenes hatáskörrel való visszaélés miatt, ha objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azt kizárólag vagy legalábbis elsősorban a hivatkozott céltól eltérő cél elérése, vagy az ügy körülményeinek kezelésére a Szerződés által kifejezetten elírt eljárás megkerülése érdekében fogadták el (a C-48/96. P. sz., Windpark Groothusen kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-2873. o.] 52. pontja és a C-110/97. sz., Hollandia kontra Tanács ügyben 2001. november 22-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-8763. o.] 137. pontja).

65 Meg kell állapítani, hogy a spanyol kormány ilyen bizonyítékokat nem adott el.

66 Éppen ellenkezőleg, a 975/2003 rendelet 2. és 3. cikkében meghatározott vámkontingens nyilvánvalóan a második és harmadik preambulumbekkezdésében kifejtett célokra ad választ, vagyis arra, hogy a Thaiföldi Királysággal és a Fülöp-szigeteki Köztársasággal régóta fennálló vitát rendezze, valamint hogy e vita rendezése alkalmából meghatározza egyfelől azon országok vámkontingens-hányadát, amelyek részére a tonhalkonzerv forgalmazása jelentős érdek, másfelől pedig a többi országét.

67 Ami pedig a spanyol kormánynak azt az érvét illeti, hogy az említett rendelet precedenst teremt azáltal, hogy más országok is hasonló kedvezményeket fognak követelni, elég azt megállapítani, hogy az ilyen állítás, még ha be is igazolódna, semmiképpen sem bizonyítaná azt, hogy a szóban forgó vámkontingens a hivatkozott céltól eltérő cél elérése, vagy az ügy körülményei esetére a Szerződés által kifejezetten elírt eljárás elkerülése érdekében került megnyitásra.

68 Az előzőekből következik, hogy a nyolcadik jogalapot el kell utasítani.

69 Mivel a spanyol kormány által felhozott jogalapok egyikének sem lehet helyt adni, a keresetet el kell utasítani.

A költségekről

70 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pereszes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Spanyol Királyság pereszes lett, a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. Ugyanezen szabályzat 69. cikkének 4. §-ával összhangban a Bizottság – mint beavatkozó – maga viseli költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A keresetet elutasítja.**
- 2) **A Spanyol Királyságot kötelezi a költségek viselésére az Európai Községek Bizottsága részéről felmerült költségek kivételével, amelyeket ez utóbbi maga visel.**

Aláírások

* Az eljárás nyelve: spanyol.